

Андрусіївський НВК

ВСЕУКРАЇНСЬКА ЕКОЛОГІЧНА ЛІГА
Всеукраїнський конкурс
«Мій голос я віддаю на захист природи»

Номінація: Екологічний тренінг
на тему:
«Струмочок, річечка, ріка»

Підготувала:
вчитель початкових класів
Бабичук Ірина Іванівна

2014

Вік дітей, для яких складено тренінг: 8-9 років.

Місце проведення: класна кімната.

Орієнтовна тривалість: 2 год.

Тема: «Струмочок, річечка, ріка»

Мета наукова:

- пробудити у дітей особисту відповідальність за охорону природи, сприяти покращенню екологічного стану водойм;
- розкрити негативний вплив антропогенного фактору на водне середовище;

розвиваюча:

- розвинути вміння бачити красу рідного краю, оберігати і збагачувати природу;
- розвивати логічне мислення, вміння і навички працювати в групах, систематизувати та узагальнювати матеріал;

виховна:

- виховувати почуття відповідальності за долю рідної землі, за майбутнє планети, прагнення до гармонії, людяності, доброти, дбайливе ставлення до природи;
- виховувати інтерес до легенд, казок, прикмет про природу.

План:

Вступ.

1. Роль води у природі
2. Звідки беруться річки
3. Екологічні проблеми річок України
4. Екологічні ігри
 - а) Гра «Рибалки і риби»
 - б) Гра «Стрічковод»
 - в) Гра «Риболовля»
 - г) Гра «Знайди відповідь»
 - д) Гра «Дозволяється, забороняється»
 - е) Гра «Як тварини грають у квача»
 - є) Гра «Впізнай тварину»

5. Підсумок

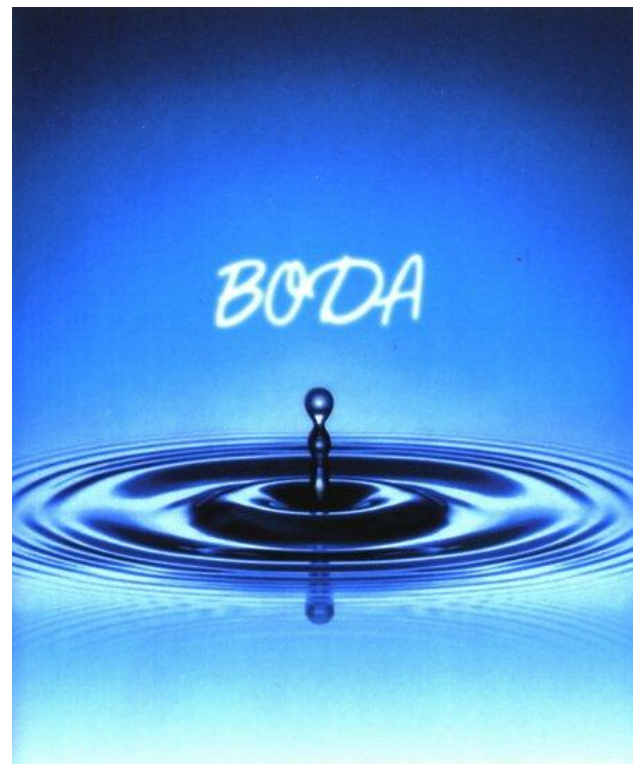
Додаток 1 Довідка про автора

Додаток 2 Презентація

Хід тренінгу:

**Хто ж пожаліє людину,
Як не природа?**

**Хто ж пожаліє природу,
Як не людина?**

Вступ

Як свідчать космонавти, при погляді на Землю з висоти космічної орбіти око бачить в основному два кольори: білий колір хмар і блакитний колір вод Світового океану. **Слайд 1**

Придивившись уважно до карти півкуль нашої планети, де голубим кольором зображено величезні водні простори, ви зрозумієте, що десь, колись, хтось допустився помилки, назвавши планету Землею. Більше їй підходить назва «Вода», адже вона займає більшу частину

поверхні планети. Вода повсюди: в морях і океанах, на суходолі і в річках, озерах, болотах, водосховищах і каналах, в льодовиках і під землею. Є вона й у повітрі. Зрештою, навіть ми самі, як і всі живі організми, більш як на половину утворені з води! Без неї не може існувати життя на Землі. Отже, нашій планеті пасувала б назва «Аква» (з латинської – вода).

Прекрасна наша голуба планета. Єдина жива серед мертвих світів. Ми отримали в спадок невимовно прекрасний і багатообразний сад. Природа унікальна. Знищити її легко. Відновити можливо. Щастя – це бути з природою, бачити її, розмовляти з нею. Ми зв'язані з усім живим у природі. Краса її Величності не може не бентежити душу людини.

Спілкування з природою, навіть просто її сприймання, дає нам радість. Чому? Мабуть, тому, що природа – невичерпне джерело краси. Яка не може залишати байдужою навіть найчерствішу людину.

1. Роль води у природі

А що ми знаємо про нашу Землю? Всі говорять: земля, а кожен бачить і розуміє своє. Для космонавта серед зірок і сузір'їв – вона планета, для моряка – вона берег. Для солдата – вона образ Батьківщини, її просторів. Та цінність, яку воїн захищає, та сила, яка живить його. Для хлібороба земля – це те, у що він вкладає свою працю і любов, від якої жде хлібного дару.

Уявіть собі, як би виглядала наша Земля, якщо б з неї зникла вода. Висохли б русла річок, затихли навіть струмочки. Зруйнувалися б гірські породи, бо вони містять велику кількість води. Ні куща, ні квіточки, жодного живого організму на мертвій Землі, безхмарне небо незвичайного кольору.

Страшно про це думати. Атже вода є обов'язковим компонентом живої клітини. Ні один з живих організмів не може обходитись без води. Без їжі людина може прожити 30-40 днів, а без води – 3 дні.

В народі кажуть: «Вода – еліксир життя», «Вода багато дає, багато забирає», «Де вода – там і верба», «Куди водиця тече, там травичка росте».

Слайд 2

На перший погляд здається, що запаси води, зосереджені на нашій планеті, невичерпні. Та це тільки на перший погляд. Води доступної для пиття, тобто прісної, дуже мало. На кожні 100 л води припадає лише 2 л прісної. Основними постачальниками цієї води є річки. Малі річки забезпечують половину потреб питної води.

Велике значення в Україні мають саме малі річки, довжина яких не перевищує 100 км. За кількістю вони значно переважають. Неначе кровоносні судини пронизують малі річки нашу землю. Вони збирають воду з великої площі і несуть її до великих водних артерій. Без малих річок неможливе існування і великих. Вони мають велике значення в господарстві адміністративних районів, міст і сіл. Разом з тим їм не надається належної уваги. Вирубання дерев і чагарників вздовж берегів, розорювання заплав, скидання неочищених стоків промислових і сільськогосподарських підприємств, надмірне випасання худоби завдають малим річкам значної шкоди.

Водні об'єкти — це не тільки багатство країни, а й домівка для багатьох тварин та рослин. А хіба можна жити без домівки? Звичайно, ні. Живуть тут бабки, клопи — водомірки, жуки-водолюби, риби, раки, бобри, ондатри, качки, жаби та ін.

Оскільки вода має величезне значення, її треба берегти, економити. У країнах з спекотним кліматом, вода є святою. І у нас в ніч на 19 січня, на Йордань, коли тріскучі морози, люди йшли до річки і освячували в ній воду, брали собі додому, освячували хату, криницю, худобу.

Люди здавна любили і шанували воду. Тому й ми зібралися з вами сьогодні на нашому екологічному тренінгу, щоб знову і знову привернути увагу всіх до болючої проблеми – збереження річок, щоб запалити вогник надії, віру в те, що спільними силами ми зможемо відвернути велику екологічну катастрофу, яка впевненими кроками наближається до нашої мальовничої України.

2. Звідки беруться річки

З давніх-давен на землі жили люди сильні, добрі та красиві. Звідки ж брали вони красу та силу? Виявляється пили воду вони студену з джерел: чисту та солодку. Бо в джерельній воді краса, доброта і сила рідної землі. В народі кажуть: «Пий водицю з криниці, буде тобі здоровиться».

Вважалося великим гріхом кинути у воду сміття чи

каміння. Не можна було бити по воді. Люди вірили, що вода має велику цілющу силу, і любили молитися біля неї. Розчищали навіть найменше джерельце, обкладали його камінням, залишали біля нього зроблений з lika кухлик, щоб кожен міг напитися джерельної води. Бо знали, що це майбутній струмочок малої чи великої ріки.

Відгадайте загадки. Розшифруйте відгадки та перевірте себе.

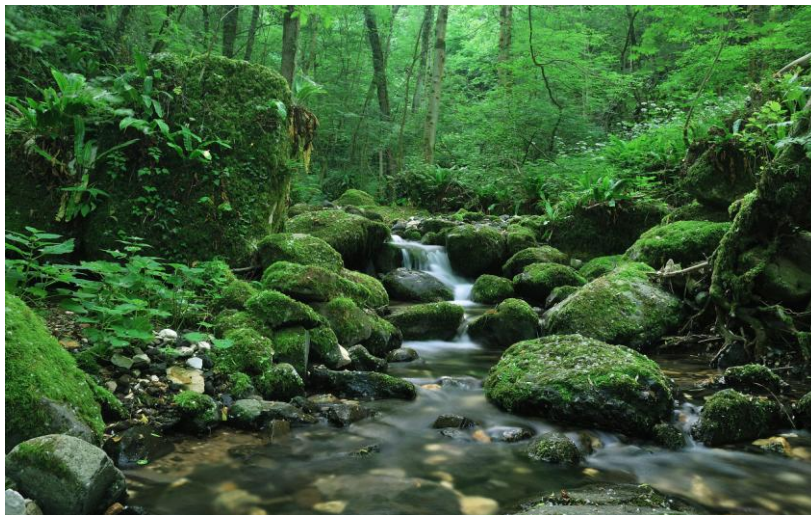
Слайд 3

З-під землі біжить водичка,
Але це не озерце,
Не струмочок і не річка,
А цілюще _____.

З-під землі потік пробився
І на сонці заискрився.
З нього воду п'є село.
Розкажіть, як звуть його.

6	5	4	7	1	3	8	9	2
Л	Е	Р	Ь	Д	Е	Ц	Е	Ж

4	7	2	1	5	6	3
Н	Я	Р	К	И	Ц	И

Казка про струмок

З-під землі, з-під камінців вибрикувало маленьке джерельце. Воно щодня ставало більше і більше. І одного разу вирушило мандрувати по світу і потекло... Струмочок швидко знайшов дорогу, роздивлявся, милувався довкіллям. Всі звірі називали його Світлим Дзеркальцем,

бо воно було надзвичайно чистим.

На шляху до джерельця приєдналися ще декілька струмків, вони вирішили мандрувати разом. Мандрували вони, мандрували і потрапили до Матінки Природи. От Матінка і каже їм: „А скажіть, ви хочете стати річкою?” Струмочки, не вагаючись, погодилися. Тоді говорить Природа: „Запам'ятайте, річкою бути дуже важко. Ви будете життям для рибок і водоростей, комах та жабок. Від вашої живої води розцвітуть береги, забуянять зеленню дерева. Люди і тварини будуть влітку шукати прохолоди біля ваших берегів. Та знайте, що через недбальство людей загине не одне озерце, струмок. Оберегайтесь!”

Але знаючи про це, наші відважні струмки злилися в одне русло, і покотились стрімкі потоки по гірських порогах, по високих скалах і каміннях, милуючи око кожної людини.

Але Матінка Природа була права: через людське недбальство страждають наші маленькі струмочки, озера річки.

І нам всім треба об'єднатися, як колись давно об'єдналися високо в горах наші струмки, і стати силою, яка б могла захистити наші прекрасні річки, зберегти їх.

Відгадайте загадку. Розшифруйте відгадку та перевірте себе.

Слайд 4

Коли розтав у горах сніг,
Він зашумів і вниз побіг,
Його нікому не спинити,
Бо хоче річку він зустріти.

5 6 1 2 3 4 7

М	О	С	Т	Р	У	К
---	---	---	---	---	---	---

Прочитайте вірш, доповнюючи його необхідними словами.

Паперові кораблики

Мов веснянії дзвіночки,
Розплескалися _____.
І вузьенькі, і широкі,
Десь мілкі, а десь _____.
Хтось кораблики пускає.
Хто це? Діма, Саша, _____.
Кораблі ці паперові,
Паруси на них _____.

Річки за звичай беруть свій початок із маленького джерельця, далі стягують до себе воду, породжують швидку течію, а потім в долині роздаються вшир та вглиб, далі уповільнюють свій біг і неспішно йдуть до моря.

Слайд 5

НАША РІЧКА

Сама собою річка ця тече ,
Маленька річечка, вузьенька, як долоня.
Ця річечка - Дніпра тихенька синя доня,
Маленька річечка без імені іще.
Вона тече в городі в нас під кленом,
І наша хата пахне їй борщем.
Цвіте над нею небо здоровенно
Солодкими хмаринками з дощем
Ця річечка тече для клена і для мене.
Її й тоді я бачу, коли сплю,
Я річечку оцю в городі в нас під кленом.
Як татка й маму, як і мед, люблю.

Погляньте на карту України. Вона ніби вишита блакитними нитками річок. На території України нараховується більше 72 тисяч річок та струмків, серед них – 7 великих та 83 середні. Великими річками є Дніпро, Дністер, Дунай, Південний Буг, Прип'ять, Десна, Сіверський Донець.

Слайд 6

За слов'янськими легендами Сонце мало за дружину водяну богиню Дану. Це ім'я перекладається як «ріка». Назви багатьох українських річок мають корені «дан» («дн»).

Найбільші ріки України .

Назва	Загальна довжина, км	Загальна довжина в Україні, км
Дніпро	2201	1005
Дністер	1362	705
Дунай	2990	174
Південний Буг	806	806
Прип'ять	748	261
Десна	1130	591
Сіверський Донець	1053	671

Слайд 7

Легенда про ДНІСТЕР

Колись у давнину там, де тече Дністер, плюскотів собі маленький струмочок, а вздовж нього подекуди жили люди. Були серед них мисливці і хлібороби. І вели вони свій незвичайний календар. Кожен день позначали на піску, що був на березі струмка, мітками. Що не день, то нова мітка. По них люди знали, скільки днів лишилось, наприклад, до весни...

Але одного разу струмок розлився. Коли вранці вода спала, вийшли люди на берег, а позначок нема.

—Хто дні стер? — бідкалися люди.

— Та хто? Струмок дні стер.

— З того часу і стали називати струмок, який дні стер, Дністер.

Тепер це вже не струмок, а велика річка. А початок бере вона аж у Карпатах з-під могутнього дуба, де вода б'є догори водограєм.

Річки – це природні канали, якими дощові й талі води зі схилів гір та височин стікають до низовин, озер і морів. Вони є середовищем існування для великої кількості організмів. Більшість великих рік України беруть початок за межами країни. Винятком є лише Південний Буг, який упродовж своїх 806 км тече винятково в межах України. Найдовша і найголовніша річка України носить назву Дніпро. Це рівнинна ріка з повільною і спокійною течією. Вона має

звивисте річище, утворює рукави, має багато перекатів, островів, проток та мілин. Дніпро поділяється на три частини: верхня течія – від витoku до міста Києва, середня – від Києва до Запоріжжя і нижня – від Запоріжжя до гирла (місця, де Дніпро впадає у Чорне море).

Оспіваний у народних піснях і в багатьох літературних творах Дніпро бере початок на Валдайській височині. Тече він територіями Росії та Білорусі, а потім, упродовж 1005 км, – територією України, розсікаючи її навпіл. Але найбільшою рікою є не Дніпро, як думає багато хто, а Дунай. Із європейських рік лише Волга більша за Дунай.

Другою за величиною рікою Західної України (після Дунаю) є Дністер. Як і Прип'ять, Дністер бере початок на території України, виходить за її межі – в Білорусь і Молдову, а потім повертається назад.

Головною рікою сходу країни і четвертою за величиною рікою України є Сіверський Донець – права притока Дону.

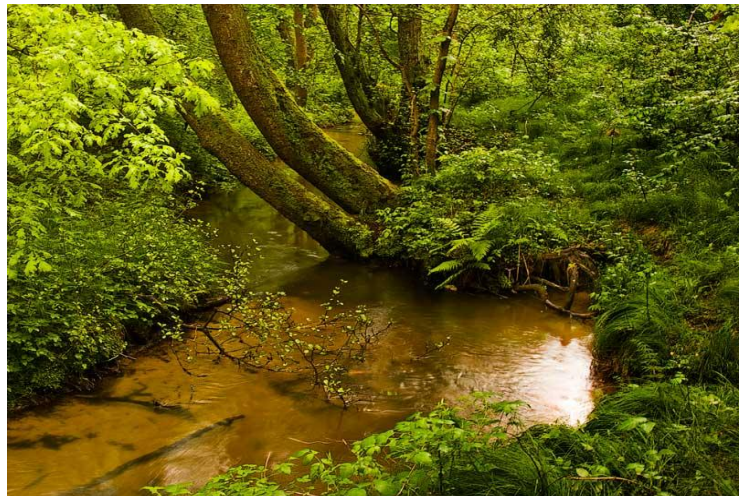
Найбільші річки у світі – Ніл в Африці та Амазонка в Південній Америці. Довжина кожної 6000 км. Однак Амазонка така широка й повноводна, що вона несе більше води, ніж Ніл та ще 5 найбільших річок, разом узятих. Амазонка вбирає у себе воду з території, площа якої дорівнює 7 млн. кв. км. Це більше, ніж площа усієї Західної Європи.

Відгадайте загадки:

- Через луки край села
Не дорога пролягла ,
А синенька стрічка
Вона зветься ... (*річка*).

- Тече, тече – не витече ,
Біжить, біжить – не
вибіжить. (*Річка*).

- Наче скло прозоре
в'ється синя стрічка.
То біжить у море
бездушна ... (*річка*)

Стоїть корито води налито. (*Ставок*)

Коли немає — чекають, а коли прийду — тікають. (*Дощ*)

В яку бочку не можна налити води? (*В повну*)

Де не можна просверлити дірку? (*У воді*)

Слайд 8

Довгов'язя Лепетиха —
Буркітлива, а то тиха.
То повзе десь на околі,
То біжить на лузі, в полі.
Коли сонце довго гріє —
Зразу чахне та хворіє:
В спеку літньою порою
Слабне, робиться сумною.
Тільки ж добрий дощ пройшов —
Як вона здорова знов;
Знову жвава, говірка.
Що це таке? Це... (ріка).

3. Екологічні проблеми річок України

Сила води велика. Без неї не можна жити людям, тваринам, рослинам. Отже, вода — це диво, це життя, здоров'я, життєдайна сила. Вона «жива», але і «мертвою» буває не тільки в казках.

В результаті діяльності людей гідросфера Землі змінюється, і не в кращу сторону! Комунально-побутові стоки, стоки підприємств, збільшення у воді домішок (глини, намулу та ін.), нагромадження нафти та нафтопродуктів, змив з полів мінеральних добрив та отрутохімікатів, розораність водоохоронних зон, засмічення берегів — все це отруює річки, веде до захворювань риби, пригнічення та загибелі рослинності. Відбувається деградація водойм. Всі ці забруднюючі речовини потрапляють до великих рік з малих річок.

Слайд 9

Синьо-зелені водорості — реакція водойми на погіршення якості води, зміни її хімічного складу. В такій воді життя завмирає.

Є у нас красиві озера і ставки, на берегах яких стоять щити з написами «Купатися заборонено!». Чому? Тому, що і ця вода «не жива» - шкідлива для здоров'я. Вона містить мінеральні

добрива, отруту заводів, фабрик та підприємств, мікроби, небезпечні хвороби та й просто сміття.

В Україні обсяг забруднення стічних вод становить 3,2 млрд м³. Найзабрудненішими є Сіверський Донець, Інгулець, Південний Буг, Дніпро, Дунай.

Багато річок в Україні взагалі зникли. Це стосується малих річок, наприклад, Либіді, Почайної, Сирця, Хрещатика, Клова, Глибочиці в самому Києві, Іченьки та інших. Назви залишились, а річок вже немає. І тут пригадуються слова Ліни Костенко:

*Ще назва є, а річки вже немає,
Усохли верби, вижовкли рови,
І дика качка тоскно обминає
Рудиментарні залишки багви.
І тільки степ, і тільки спека, спека,
І озерявин проблиски скупі.
І той у небі зморений лелека,
І те гніздо лелече на стовпі!
Куди ти ділась, річенько? Воскресни!
У берегів потріскались вуста,
Барвистих лук не знають твої весни,
І світить спека ребрами моста!
Стоять мости над мертвими
річками.*

*Лелека зробить декілька кругів,
Очерети з чорними свічками
Ідуть уздовж колишніх берегів...*

Слайд 10

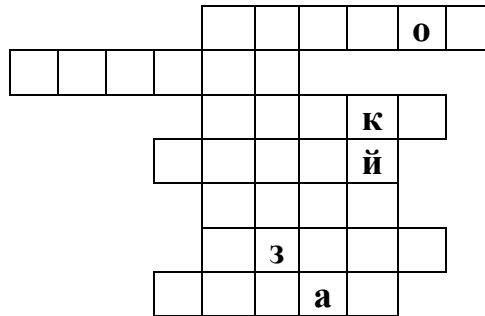
Сьогодні екологічна криза все більше нівечить природу нашої країни. Загинуло сотні малих річок, деградують Чорне й Азовське моря, перетворюють на стічні брудні води «відстійники» дніпровські та інші водосховища, ставки й озера. Задихаються від промислових і транспортних забруднень міста, знищуються останні ліси, забруднюються, виснажуються й деградують орні землі. Атмосферні забруднення, погіршення якості підземних вод, забруднення ґрунтів шкідливими відходами – це все результат господарської діяльності людини.

Тому, всім нам, мешканцям невеликої, прекрасної, але вкрай переобтяженої шкідливими плодами людської діяльності планети, необхідно почати діяти. Мусимо активно рятувати природне середовище, зберігати й "ремонтувати" свій дім, колись прекрасний, який почав розвалюватись з нашої ж вини. Але робота ця - надзвичайно складна, важка і відповідальна. І вона лише тоді дасть позитивні наслідки, коли ми будемо виконувати її не тільки сумлінно, з душею і серцем, але, що дуже важливо, професійно, грамотно, з врахуванням правил і законів.

Зупинімось – останній є шанс,
 Озирнімося – благаємо вас.
 Все задумано мудро в природі
 Жити усьому в мирі і в згоді.
 Річка хай куди хоче тече,
 Джерельце хай не знає зупину!

*Постав усі слова на свої місця і у виділених клітинках прочитай нове слово.
 Що о'єднує всі ці слова?*

Слайд 11

Болото ставок океан річка озеро море ручай

Ріки — це не тільки окраса землі, це душа врожаю, живі артерії планети, їх треба оберігати від забруднення. Якщо побачите, що хтось висипає сміття, зупиніть його.

Бережімо ріки!
Бережімо води!
Як матусю рідну,
Бережим природу!

4. Екологічні ігри

А тепер давайте пограємо у ігри:

1. Гра «Рибалки і риби»

Зміст і методика. На двох протилежних сторонах майданчика креслять лінії домівок. Майданчик обмежують боковими лініями. Ведучий обирає двох гравців рибалок. Решта гравців риби. Вони стоять за лінією однієї з домівок. Рибалки беруться за руки і стоять по середині майданчика обличчям до риб. За сигналом ведучого: "Раз, два, три біжи!" риби перебігають через майданчик в інший дім (вважається, що вони перепливають річку з одного боку на інший), а рибалки ловлять риб, намагаючись замкнути навколо них руки. Ті, кого спіймали, стають між рибалками, беруться з ними за руки і утворюють таким чином сітку.

Потім ведучий знову подає команду, всі риби перебігають на протилежну сторону, а рибалки ловлять їх, оточуючи сіткою. Спіймані риби приєднуються до сітки, і її розміри дедалі збільшуються. Гра закінчується, коли усі риби будуть спіймані.

Зауваження. Риби можуть визволятися з сітки доти, доки вона не зімкнулася. Силою вириватися з сітки не можна. Спійманими вважаються також ті гравці, які вибігають за межі майданчика.

Екологічний аспект. У дітей повинно з'явитися розуміння того, який згубний вплив на довкілля справляє порушення людиною норм поведінки у природі. Застосування браконьєрських сіток зменшує запаси риби в наших водоймах.

2. Гра «Стрічковод»

Дайте відповіді на питання:

1. Весь водний покрив Землі, а також його частини між материками. (Океан)
2. Великий водяний простір з гірко-солоною водою, оточений з трьох сторін сушею. (Море)
3. Природна велика водойма, оточена з усіх сторін сушею. (Озеро).
4. Мимо копанки-криниці,
Кучерявої вербиці,
Мимо скошених отав,
Та й став,
Білі чуси та й на ...
Та й на ... (став).
5. Грузьке, багнисте місце зі стоячою водою. (Болото)
6. Постійний водяний потік з природною течією по руслу від витoku вниз до гирла. (Ріка)
7. Хмарка сонцю підморгнула,
І дощем з небес линула.
І побіг в ярочок Веселий ...(струмочок).
8. У полі при долині, Як вийти за село,
В живій криничці б'ється Прозоре... (джерело).
9. Найдовша ріка в Україні. (Дніпро).

3. Гра «Риболовля»

Мета ігри: вчити дітей дбайливо ставитися до багатства природи; допомогти їм зрозуміти, що лише тоді у водоймах буде багато риби, коли вода в них стане чистою і кожна рибка буде мати можливість залишити нащадків.

Вчитель читає екологічну казку «Рибалка».

Івась і Миколка пішли на риболовлю. Клювало добре, але спіймати великої риби

не вдавалося. Свій улов вони опускали у відро з водою. Неподалік рибалив їхній знайомий дядько Захар. Він підійшов до хлопців, привітався і попрохав:

- Ну-бо, похваліться уловом.

Подивився і сказав:

- Таку малечу не беруть. Її відпускають, щоб піросла і залишила нащадків. Якщо всі будуть брати тільки велику рибу, а маленьку відпускати, то в нашому ставку буде багато риби. Тільки б вода була чистою.

- А в нас лише така ловиться, - пожалілися хлопчики.

- Потрібно брати наживку побільше. Подивіться, яка риба у моїм в цеберку. Гарний рибалка ніколи не губить малечу. Навіть сіті плетуть так, щоб маленька риба могла втікати.

Давайте перевіримо, чи гарні ми рибалки.

(Обирають «рибок»: три дівчинки – маленькі «рибки», два – три хлопчики – великі «рибки». Інші діти, взявшись за руки, стають навколо них. Це «рибалки» із неводом. Коли маленькі «рибки» підпливають, «рибалки» підіймають руки вгору, щоб випустити їх за межі кола, і швидко опускають, щоб не випустити велику «рибу» - хлопчиків).

- Ой, рибалко молоденький, чи улов в тебе гарненький?

- Лящ піймався здоровенний, а ще шука отакенна!

Два смугастих окуні, на додачу два лини,

Коропа та судака... А в цеберку два малька.

4. Гра «Знайди відповідь»

Вчитель показує картинки з зображенням риб, а учні називають цифру – номер відповіді.

Слайди 12,13

1. Щука 2. Сом 3. Жаба	1. Хто з них тут «зайвий»? 2. Він живе в самому вирі, господар глибини 3. Кого з них звуть підводним санітаром?	(жаба) (сом) (щука)
1. Судак 2. Кит 3. Йорж	1. Хто з них тут «зайвий»? 2. Колеться, немов їжак 3. Хто з них вміє співати?	(кит) (йорж) (кит)

5. Гра «Дозволяється, забороняється»

Щоб річка залишилася чистою та повноводною, людина повинна виконувати екологічні правила.

Завдання: ведучий пропонує дітям уявити, що вони потрапили на берег водойми. Потрібно пригадати, як слід поводитися і чого не можна робити в природі. Ведучий називає дію, а діти відповідають «дозволяється» чи «забороняється».

Ведучий аргументує відповідь.

- 1) Вирубувати ліс;
- 2) Купатися;
- 3) Мити машини;
- 4) Ловити жаб;
- 5) Ловити рибу;
- 6) Використовувати пральний порошок на березі;
- 7) Кататися на човні;
- 8) Розбивати пляшки;
- 9) Збирати лікарські рослини;
- 10) Косити сіно.

6. Гра «Як тварини грають у квача»

Завдання: гравці діляться на дві команди – “жабенята” і “чаплі”, стають шеренгами один напроти одного на відстані 3–4 метри. За командою ведучого “жабенята” тікають, а “чаплі” наздоганяють і ловлять того жабеня, що стояло напроти нього.

Гравці повинні рухатися як тварини, а саме: “жабенята” стрибають як жаби, а “чаплі” крокують, високо піднімаючи ноги. Кожна “чапля” ловить своє “жабенятко”, іншим “чаплям” не дозволяється їй допомагати.

Перемагає та команда, яка за певний термін часу (3–5 хвилин) спіймала усіх “жабенят”, або втекла від «чапель».

Той, хто неправильно імітує рухи тварин, або поспішаючи, виконує їх несумлінно, вибуває з гри.

7. Гра «Впізнай тварину»

До нас поступили скарги від тварин. Давайте ознайомимося з ними і вирішимо, чи правильно чинить людина.

Скарга 1. «Сама знаю, що не красуня. А якщо я опиняюся поруч, багато хто сахається вбік, а то ще й камінням жбурнуть або ногою вдарять. А за що? Користь від мене велика.» (*Це жаба*)

Одна жаба охороняє від гусениці і черв'яків цілий город. Якщо в домі завелися таргани, принеси жабу – і вони зникнуть.

Скарга 2. «Мене чомусь називають «річковим вовком». Апетит мій, бач, не подобається, і зуби, кажуть, у мене великі та гострі. Вважають, що я можу з'їсти, і гусенятко, і каченятко. Ну можу, якщо дуже голодна. Але полюють чомусь на мене майже всі рибалки.» (*Це щука*)

Щука — річковий санітар. Адже в першу чергу вона нападає на хворих риб, і тим самим очищає водойми, не дає розповсюджуватися хворобам.

Скарга 3. «А я природний інженер і спеціальність у мене одна – я будую греблі. Я можу всього за одну ніч повалити дерево діаметром 40 см та ще й розібрати його на окремі гілочки. Єдиним знаряддям при цьому є мої зуби. Але люди нарікають на мене, кажуть, що через дамби піднімається рівень води у притоках і розливи нищать їх майно.» (*Це бобер*)

Науковці вказують, що завдяки греблям, які будують бобри, зберігається й очищається вода, а це створює відповідні умови для життя різних представників флори й фауни. Дехто навіть каже, що, дякуючи бобровим ставкам, посухи не завдають природі такої великої шкоди.

Підсумки

Отже, ми повинні з вами пам'ятати, що планета - це наш дім і її потрібно берегти. Кожен з нас повинен знати, що людина є лише частинка природи й Космосу, з законами й силами яких вона повинна рахуватися. Не владарювати над природою, а співпрацювати з нею, бути не «царем природи», а її невіддільною частиною.

Відомий німецький філософ та еколог Е. Калленбах пропонує низку етичних правил поведінки людини на Землі.

Запам'ятаймо їх:

- Люби й шануй Землю, яка благословляє життя й управляє ним.
- Вважай кожний твій день на Землі священним і святкуй зміну пір року.
- Не вважай себе вищим за інші живі істоти й не поведься так, щоб вони зникали.
- Будь вдячним тваринам і рослинам за їжу, яку вони тобі дають.
- Не занапащай і не забруднюй багатств Землі зброєю війни.
- Не ганяйся за прибутками від багатств Землі, а намагайся відновлювати її виснажені сили.
- Не приховуй від себе й від інших наслідків твоєї діяльності на Землі.
- Не обкрадай майбутніх поколінь, виснажуючи й забруднюючи Землю.
- Споживай дари Землі помірно, бо всі її мешканці мають однакове право на її багатства.

Американський учений-еколог Д. Чирас вирізнив три основних етичних принципи:

- людство має обмежені запаси природних ресурсів, які необхідно розподіляти між усіма живими істотами планети («не все тільки для нас»);
- людство — частинка Природи й суб'єкт, на який поширюються всі її Закони. Ми не маємо права гвалтувати Природу й нехтувати її Законами, бо це згубить цивілізацію;
- людство не повинне керувати Природою, воно має навчитися співпрацювати та існувати з гармонією з нею.

ВСЕУКРАЇНСЬКА ЕКОЛОГІЧНА ЛІГА

Всеукраїнський конкурс «Мій голос я віддаю на захист природи»

ДОВІДКА ПРО АВТОРА

Прізвище	<u>БАБИЧУК</u>
Ім'я	<u>ІРИНА</u>
По батькові	<u>ІВАНІВНА</u>
Школа, клас	<u>АНДРУСІЇВСЬКИЙ НВК, 3 клас</u>
Місце роботи, посада	<u>АНДРУСІЇВСЬКИЙ НВК, ВЧИТЕЛЬ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ</u>
Номінація	<u>ЕКОЛОГІЧНИЙ ТРЕНІНГ «СТРУМОЧОК, РІЧЕЧКА, РІКА»</u>
Назва роботи	<u>ЕКОЛОГІЧНИЙ ТРЕНІНГ «СТРУМОЧОК, РІЧЕЧКА, РІКА»</u>
Почтова адреса	<u>35421, РІВНЕНСЬКА обл., ГОЩАНСЬКИЙ р-н, с. АНДРУСІЇВ</u>
Контактний телефон	<u>0957944115</u>

Дата **11.04.2014р.**

Підпис _____